SĄJŪDIS

Sąjūdis LIETUVOS periferijoje

(1988–1993 m.)

VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS
ISTORIJOS FAKULTETAS
LIETUVOS ISTORIJOS KATEDRA

SĄJŪDIS LIETUVOS PERIFERIJOJE (1988–1993 M.)

Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla

Vilnius, 2009

UDK 323.1(474.5)(091)
Sa82

Redakcinė kolegija:
habil. dr. Bronislovas Genzelis (Vytauto Didžiojo universitetas)
dr. Česlovas Laurinavičius (Lietuvos istorijos institutas)
dr. Aivas Ragauskas (Vilniaus pedagoginis universitetas)
habil. dr. Liudas Truska (Vilniaus pedagoginis universitetas)

Sudarytojai:
Mindaugas Tamošaitis (mokslinis redaktorius; Vilniaus pedagoginis universitetas)
habil. dr. Liudas Truska (Vilniaus pedagoginis universitetas)

Recenzentai:
dr. Danutė Blažytė-Baužienė (Lietuvos istorijos institutas)
dr. Juozas Skirius (Vilniaus pedagoginis universitetas)

Apsvarstyta Vilniaus pedagoginio universiteto Istorijos fakulteto Lietuvos istorijos katedros posėdyje 2009 m. birželio 8 d. (protokolo Nr. 7), Istorijos fakulteto tarybos posėdyje 2009 m. birželio 8 d. (protokolo Nr. 1-26) ir rekomenduota spausdinti.

Knygos leidybą rėmė:

Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija

Kultūros rėmimo fondas

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka Lytuvos g. 20a
Inv. Nr. 09/2386

ISBN 978-9955-20-441-1

© Vilniaus pedagoginis universitetas, 2009

TURINYS

PRATARMĖ 5

I. MOKSLINIAI STRAIPSNIAI

Liudas Truska
KOKIE ATĖJOME Į SĄJŪDĮ: LIETUVOS VISUOMENĖ XX A. 6–9-UOJU DEŠIMTMEČIAIS 11

Juozas Žilys
TEISĖS Į REFERENDUMĄ ATKŪRIMO POLITINĖS IR TEISINĖS PRIELAIDOS SĄJŪDŽIO PROGRAMINĖSE NUOSTATOSE BEI VEIKLOJE 40

Vladas Sirutavičius
SĄJŪDIS IR PERIFERIJA: NUO INICIATYVINĖS GRUPĖS IKI MASINIO TAIKAUS JUDĖJIMO 65

Angonita Rupšytė
SĄJŪDŽIO RYŠIAI: TARP CENTRO IR PERIFERIJOS (1988 M. BIRŽELIS – 1990 M. VASARIS) 74

Kęstutis Bartkevičius
LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIO VIETINIO LYGMENS STRUKTŪRA 99

Česlovas Laurinavičius
VILNIEČIŲ IR KAUNIEČIŲ DILEMA SĄJŪDŽIO LAIKOTARPIU IKI 1990 M. KOVO 11-OSIOS 125

Stanislovas Stašaitis
LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIO RĖMIMO GRUPĖ VILNIAUS PEDAGOGINIAME INSTITUTE: IŠTAKOS IR VEIKLA IKI 1990 M. KOVO 11-OSIOS 152

Mindaugas Tamošaitis
SĄJŪDIS JURBARKE (1988 M. RUGSĖJIS – 1990 M. KOVAS) 179

Tomas Baranauskas
SĄJŪDIS ANYKŠČIUOSE (1988–1993 M.) 200

Arūnas Gumuliauskas
SĄJŪDIS IR POLITINIO GYVENIMO PERMAINOS JONIŠKYJE (1988–1990 M.) 215

II. KONFERENCIJOS PRANEŠIMAI

Petras Bražėnas
RAŠYTOJAI IR SĄJŪDIS 241

Kostas Kaukas
SĄJŪDIS KLAIPĖDOJE (1988–1989 M.) 255

Leonas Milčius
SĄJŪDIS PAKAUNĖJE 279

Stasys Daugėla
SĄJŪDŽIO SUSIKŪRIMAS IR VEIKLA MARIJAMPOLĖJE (1988–1991 M.) 291

Gediminas Ilgūnas
SĄJŪDIS JONAVOJE 301

Audronė Baltuškaitė
ROKIŠKĖNŲ KELIAS Į SĄJŪDĮ: NUO M. GORBAČIOVO PERSITVARKYMO IKI ATKURIANT NEPRIKLAUSOMYBĘ 309

29,00 Lt

Sa82 SĄJŪDIS LIETUVOS PERIFERIJOJE (1988–1993 M.). – Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2009. – 336 p.

ISBN 978-9955-20-441-1

Moksliniame leidinyje, skirtame Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio dvidešimtmečiui paminėti, publikuojami 2008 m. birželio 13–14 d. Vilniaus pedagoginiame universitete įvykusios mokslinės konferencijos „Sąjūdis Lietuvos periferijoje (1988–1993 m.)“ dalyvių pranešimai ar jų pagrindu parengti moksliniai straipsniai. Leidinio sudarytojai tikisi, kad leidinys skaitytojus pirmą kartą supažindins su Sąjūdžio veikla Lietuvos vietovėse, skatins domėtis Sąjūdžio istorija ir sukels, pirmiausia, buvusių sąjūdininkų diskusijas, atsiras naujų papildymų ar pataisymų.

UDK 323.1(474.5)(091)

Redaktorė *Danguolė Kopūstienė*
Maketuotojas *Donaldas Petrauskas*
Viršelio autorė *Dalia Raicevičiūtė*

SL 605. 42 sp. l. Tir. 500 egz. Užsak. Nr. 09-078
Išleido VPU leidykla, T. Ševčenkos g. 31, LT-03111 Vilnius
Tel. +370 5 233 3593, el. p. spaustuve@vpu.lt
www.leidykla.vpu.lt

Spausdino AB „Aušra“
Vytauto pr. 23, LT-44352 Kaunas
Užsakymas 659

323.1(474.5)(091)
Sa 82

ISBN 978-9955-20-441-1